

Grab zwyczajny *Carpinus betulus* L. a występowanie dziupli naturalnych w lasach gospodarczych

Łukasz Piechnik

Instytut Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk
ul. Lubicz 46, 31-512 Kraków
E-mail: l.piechnik@botany.pl

W ekosystemach leśnych ważnym czynnikiem wpływającym na różnorodność biologiczną są mikrosiedliska związane z drzewami (np.: martwice, próchnowiska, pęknięcia kory, dziuple i martwe konary). Wśród mikrosiedlisk leśnych dziuple naturalne są istotne dla wielu organizmów np. ptaków będących dziuplakami wtórnymi, drobnych ssaków, bezkręgowców i roślin. Celem badań było stwierdzenie z jakimi gatunkami drzew związane jest występowanie dziupli naturalnych oraz martwic, które są mikrosiedliskami mogącymi przyczynić się do ich powstawania. Na 900 powierzchniach (0,05 ha), zlokalizowanych po 9 w 100 oddziałach leśnych Puszczy Niepołomickiej, dla najliczniejszych rodzajów drzew liściastych (dąb, lipa, olsza i grab) odnotowywano obecność dziupli naturalnych oraz martwic. Spośród wszystkich badanych gatunków drzew jedynym gatunkiem istotnie pozytywnie związanym z występowaniem dziupli naturalnych i martwic okazał się być grab zwyczajny. Wyniki te wskazują na bardzo ważną rolę grabu w zwiększaniu bogactwa mikrosiedlisk w lasach gospodarczych. We wnioskach, wskazano na potrzebę promowania w lasach gospodarczych grabu jako gatunku domieszkowego. W trakcie zabiegów z zakresu hodowli lasu wskazane jest także, aby pozwolić pewnej liczbie grabów na osiągnięcie przez nie starszego wieku, co zwiększy liczebność dziupli naturalnych, a w konsekwencji bioróżnorodność gatunkową w lasach gospodarczych.

Pragnę podziękować dr hab. Magdalenie Żywiec, prof. dr. hab. Janowi Holeksie, dr. inż. Przemysławowi Kurkowi oraz dr. Mateuszowi Ledwoniowi, za szereg cennych uwag do tekstu. Badania były finansowane z środków Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w ramach grantu pt. Kształtowanie się zasobów martwego drewna w siedliskach przyrodniczych w warunkach prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej (Nr OR.271.3.9.215) oraz środków statutowych Instytutu Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk. Autor dziękuje również Nadleśnictwu Niepołomice za umożliwienie prowadzenia badań na terenie Puszczy Niepołomickiej oraz wszystkim osobom, które brały udział w pracach terenowych.